

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 300.— | Negyed évre K 75.—
Fél évre K 150.— | Egy hónapra K 25.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 42.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 16
Szerkesztőség — 10-28

Apponyi a jogrendről és az antiszemita demagógiáról

Budapest, nov. 8. A nemzetgyűlés mai ülésén Rakovszky István elnökölt. A földreform további vitájában

Szép Akos szólalt fel először. Szerinte nem a tiz, hanem a harminc holdas kisbirtok az ideál.

Apponyi Albert gróf: Nemcsak elfogadja a javaslatot, de örömmel fogadja el. A reform igen helyesen a magántulajdon alapján áll. A magántulajdon az egyedüli biztosítéka a javak megfelelő mennyiségben való előállításának. A föld magántulajdonban tartása a föld intenzív megművelésének főfeltétele.

Az a körülmény — folytatta Apponyi — hogy én a nagybirtokos osztályhoz tartozom, engem pillanatnyilag sem befolyásol. *Soha osztálypolitikát nem csináltam, különösen pedig nem a hatalmasok javára* (Élénk élvezés) és most, amikor ilyen fontos és nagy horderejű javaslatról van szó, most is az az elvem, hogy az az eltérés, amely a régi és az új rendszer között van, ne a hatalmasok, hanem a gyöngék javára történjék.

Nem akart foglalkozni a törvényjavaslat szisztémájával. Most mindenki arra a közmondásra gondoljon, hogy a jó gyakran a jog ellensége. *Ha ezt a törvényjavaslatot elfogadjuk, akkor a nemzetmentés munkáját végeztük el.* Az első dolog, hogy a reform kellő végrehajtásáról történjék gondoskodás.

Rátért ezután Grieger Miklós beszédére, amellyel nem akar polemizálni, mert a beszédnek bizonyos szimptomatikum jelentőségét méltányolja, de mégis rákell térnie két kérdésre. Az egyik az, hogy *Grieger igazságtalanul bánt el a nagybirtokos osztály női tagjaival*, mert azok igenis rendkívül fontos szociális misztériót teljesítenek különösen az anya- és csecsemő-védelem terén. A másik az a mód, ahogy Grieger a nemesség 48-iki szereplésével foglalkozik. Elismerem, hogy a nemesség nélkülözötte a szociális érzéket és nem érdekelte a mi-sera plebs, de *a jobbágyok igazi felszabadítója a nemesség volt.* Ez a történelmi dicsőség nem a mi érdemünk, hanem a halottaké, akiknek Magyarország felszabadulását köszönheti. (Viharos éljenzés)

A liberalizmus igen nagy hibát ellenére rendkívül nagy szolgálatot tett az emberiségnek, de ezt rombolás nélkül kellett volna megtennie a kiegyenlítés, a valóságosság és méltányosság szempontjából. Ez az én álláspontom a liberalizmusról.

A törvényjavaslatnak nemcsak a termelésre való hatását üdvözli, hanem azt is, hogy benne rejlik a múlt bűneinek feloldása. Üdvözli a földművelésügyi minisz-

ter a törvényjavaslatért, de nem ért vele egyet abban, hogy megfenyegetett egy testületet azzal, hogy feloszlatja, mert tiltakozott a javaslat ellen. Ne keressünk ürügyet arra, hogy hatalmi szóval járjunk el. Ideje, hogy a jogrend helyreálljon.

Szterényi József: A tegnapi esetek!

Apponyi Albert: Azokkal szemben éreztem a hatalmat, akiknek kezében nincs fegyver, azokkal szemben erőlyesnek lenni, akiknek kezében nincs hatalom, ne legyen célja és hivatása a kormánynak. Ott mutasson erőt a kormány, ahol érvényt kell szerezni a törvénynek és a jogrendnek mindenütt.

A sajtó felelőssége helyes megállapításának szempontjából helyre kell állítani a teljes sajtószabadságot. Híve vagyok annak, hogy minden bűnt meg kell törölni és a bűnösöket üldözni, de elég volt a kicsinyes politikai üldözésekből. Aki valamely közbűnt követett el, állítások illetékes bírái elé, de a kicsinyes üldözésnek vessünk véget és vessünk véget az internált táborok tultengésének. Nem tudom, hogy akiket internáltak, mind kommunizáltak-e, de hogy azok, akik kijönnek, kommunizáltak lesznek, az biztos. Több szabadságot, nehogy azt a látszatot keltsük, mintha kéjelegnénk a szabadságok megszorításában.

Hogy nem esatlakoztam a keresztény párthoz, erre vonatkozólag azt mondom, hogy legyen kevesebb izgatás az antiszemita demagógia jel-szavával és legyen több abból, ami valóságos keresztény szellem, fegyelmelzés, jogrend, szeretet és politikai haladás. Ma azt látom, hogy az elsőből a kelletnél több, a másodikból a kelletnél kevesebb van. Abban a pillanatban, amikor ez az arány megváltozik, a keresztény párt lesznek. (Hosszantartó viharos éljenzés és taps).

Nagyatádi Szabó válasza
Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter reflektál Apponyinak a zalamegyei gazdasági egyesület ügyére vonatkozó kijelentésére. Ami Apponyinak azt a kijelentését illeti, hogy a kormány állítsa helyre a jogrendet, ismételtén kijelenti, hogy a kormány mindent elkövet a jogrend helyreállítására és reméli, hogy ez sikerülni fog. *Ha azonban ez — legjobb intenciói ellenére mégsem sikerülne, akkor ő is ott hagyja miniszteri állását.*

Az ébredő magyarok elrekvirálták a Lipótvárosi Kaszinót és a Demokrata-Kört a vagonlakók számára

Utcai tüntetések a fővárosban

Budapest, nov. 8. Az Ébredőmagyarok egyesülete a ratifikáció elleni vasárnapi tüntetéssel kapcsolatosan elintézte a vagonlakók lakásügyét.

A Mária Valéria-utcán felvonuló tömeg a Fürdő-utcán át a Vilmos császár-ut felé tartott. Körülbelül egyidejűleg 300 ébredő magyar megjelent a nyugati pályaudvar vagonvárosában három nagy stráfkocsival és felszólították a vagonlakókat, hogy amennyien csak felférnek a stráfkocsikra, jöjjenek velük, mert most elhelyezik őket. Nagy volt az öröm a vagonlakók között. Négy család nyomban felrakta butorait a kocsikra és elindult a különös menet a Lipótvárosi Kaszinó Nádor-utcai épülete felé. A vagonlakók a kocsik tetején ültek, a kocsikat körülvette a 300 ébredő magyar.

A Kaszinó épülete előtt megállottak. Egy-két pillanat alatt megtörtént a lefoglalás. A betódult tömeg a kártya-teremben hozzálátott a butorok elhelyezéséhez. A helyiségben levő butorokat összetolták és egymásra rakták.

A tömeg egyrésze az utcán várakozott és feszülten figyelt a történésekre. A második emeleten kinyílt egy ablak és kezdtek kiszórní az utcára a tömeg éljenzése közben a vörös és sárga kartonlapokat.

A Kaszinóban levő két kisebb szobában egy-egy menekült család rögtön kirakta butorait, három család a nagyteremben helyezkedett el.

A rendőrség csak későn értesült a történetekről. Ötven gyalog és megfelelő számú lovasrendőr ment ki Andrejka főtanácsos vezetésével. A Kaszinó előtt kordont vontak, egy osztag Andrejka vezetésével felment a nagyterembe. A tömegből kivált egy izgatott fiatalember és kiáltozni kezdett:

— Azt halljuk, hogy itt dorbézhatnak és dözsölnek, mialatt a vagonlakók fagyoskodnak! A Kaszinó helyiségeit lefoglaltuk a menekültek számára!

Andrejka főtanácsos erélyes hangon lépett fel a különös rekvirálókkal szemben.

— En a törvényes álláspontot képviselem. Ezt nem engedhetem meg. Az urak bőkezűek lehetnek a saját terhükre, de nem a másokéra. Ami itt történt, az törvényellenes. Felszólítom tehát Önöket az eltávozásra!

A tömeg vezetői látva, hogy a rendőrség ellenállás esetében kiszorítja őket, alkudozni kezdtek, engedje meg a rendőrség, hogy legalább a vagonlakók benmaradjanak. A vagonlakók is kér-

lelni kezdték a főtanácsost, aki előtt a Kaszinó egyik igazgatója kijelentette, hogy a Kaszinónak nincs kifogása az ellen, ha a négy család továbbra is ott marad.

Igy is történt. Andrejka főtanácsos kijelentette, hogy csak kényserhelyzet előtt állva engedi meg, hogy a beköltöztek továbbra is ott maradjanak addig, amíg másutt való elhelyezésükről gondoskodás nem történik.

Mialatt ez történt, a Múzeumkert előtti tömegben felelőtlenül izgatók azt a hírt terjesztették, hogy a lipótvárosi Kaszinóból a vagonlakókat kidobták. Erre a tömeg felzudult és elindult a Kaszinó felé. A rendőrség ekkor már teljes készülettel vonult fel és szétszálta a tömeget. Csak pár ember jutott el a Kaszinóig, ahol azonban rendőri készület állott és senkit sem engedett be.

A Kaszinóban lejáródott jelenet alatt a játékeremből ellúnt a Kaszinó 35 000 koronát érő dohányszázelete és számos alkalmazott felöltője és cipője. Az alkalmazottak emiatt feljelentést is tettek a rendőrségen, amely hivatalos jelentést adott ki az esetről azzal, hogy a nyomozás folyik.

Ugyancsak vasárnap este fél-tizkor jelentették a rendőrségen, hogy több vagonlakó a Demokrata-Kör helyiségeit is elfoglalta. Gyalogos és lovasrendőr osztagok mentek ki a helyszínre. A hivatalos bizonyvált. Esti 8 óra felé 32 vagonlakó a megfelelő kísérettel behatolt a Demokrata-Körbe, ahol a személyzetet kívül senkisémet volt és így ellenállás nélkül néhány perc alatt elhelyezkedtek. A rendőrség továbbra is otthagytá őket. A kör vezetősége bejelentette ez esetet Nádassy főkapitánynak, aki megígérte, hogy a szükséges intézkedéseket megteszi.

A rekvirálásoktól függetlenül igen sok zavargás történt vasárnap este a főváros területén. Este háromnegyed 7 órakor nagyobb csapat a Váci-utcán haladó Perényi Dezső dr. nyugalmazott rendőrorvost megtámadta és megverte.

A Dob-utcán, Izabella-, Podmaniczky- és Rottenbiller-utcán 50—60 főnyi csoportok inzultáltak a járőreket.

A tegnapi zavargásokból kifolyólag két előállítás történt: Ekessy Béla és Iványos László droguista tanoncokat állították elő, de igazolás után elbocsátották őket.

Orbók Atilla nemzetgyűlési képviselő a Ház mai ülésén, a napirend után, interpellációt intéz a kormányhoz a tüntetések ügyében.

A képviselőház folyosóján ma délelőtt megjelent Perény Zsigmond dr. nyug. rendőrorvos, beköltött fejjel. A képviselők meg lehetőséggel izgalommal hallgatták elbeszélését. Elmondta, hogy ő Budapest egyik kerületében a Friedrich-párt elnöke volt, fivére pedig római katolikus plébános a vidéken és az ottani ébredő magyarok elnöke.

Friedrich István a tegnap esti zavargásokról ezeket mondta:

— Az ébredők tegnap este a keresztény párt vezető emberét, Perény Zsigmond orvost, egyik körzetünk alelnökét, mikor egyik paciensétől hazament, a Sörház-utcán igazolásra szólították fel, mivel nem volt hajlandó igazolni magát, véresre verték. Ugy hallom, hogy hét helyen törték be a fejét.

— Menekültek figyelmébe. A svéd misszió által adományozott sózott halak kiosztása folytatatosan 9-én a hivatalos órák alatt fog eszközölni O. M. H. kirendeltségének helyiségében (Simonffy-u. 1/c. I. em.) Menekültügyi kirendeltség.

A Kalvinista-Templomegyesület Tisza-émlékünnepelye

Nagymagyarország legnagyobb államférfijának, gróf Tisza István emlékeztető előtt tragikus halálának évfordulóján Csonka-Magyarország hatóságai, testületei, egyesületei kegyeletes megemlékezéssel hódoltak. Az ünnepélyes himes virágos koszorújával borították emléktét. Idézték lelkének erős magyarságát, példaképül a a Nagymagyarországi küzdő csonka nemzettestnek. Sirjára helyezték az elismerés, a megemlékezés pompázó virágait, mit életében megtagadtak tőle.

A kegyeletes hálás megemlékezésből kivesszi részét a Debreceni Kalvinisták Templomegyesülete is. Az évfordulóról az ünnepélyek torlódása miatt elhalasztott Tisza-émlékünnepélyt november 14-én d. u. 5 órai kezdettel tartja a Kossuth-utcai templomban az alábbi műsorral:

1. Hát csak azért ragyogának... Calltől (közikvántára), előadja a kollégiumi kántus.
  2. Imádkozik dr. Baltazár Dezső püspök.
  3. Beszédet mond dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi tanár.
  4. Énekel a ref. tantestület vegyes kara.
  5. Végvári: Évfordulón. Szavaija Zámory Sándor hittanhallgató.
  6. Beliczay—Mácsai: Nemzeti ima. Előadja a kollégiumi kántus.
  7. Hymnusz, közének.
- Az ünnepélyre belépti díj nem lesz. A befolyó önkéntes adományokból az egyesület gróf Tisza István segélyalapot létesít.

Férfi fehéreneműket
készít
HERMAN
NÁNDOR és Tsa
Piac-utca 9. Bükával szemben.

Női Antilop-keztük
érkeztek minden színben.
Schön Sándor
Piac-u. 14. Csapó u. sarok.

VELOUR ÉS BÁRSONY
MODELL KALAPOK
érkeztek.
SCHIMMER MÓRNÉ
Piac-utca 2. szám.
Alakítások gyorsan, tisztoson eszközöltek.

Olasz-szerb összeütközés küszöbén

D'Annunzio csapatai Szkutari előtt — Szerb csapatok partraszálltak Veglia szigetén

Berlin, nov. 8. Milanóból jelentik: Hiteles fiemei értesítés szerint november 3-ikáról 4-ikére virradó éjjel egy olasz legionárius század megszállotta San Marco szigetét, amely Szkutarival szemközt fekszik. Az olasz katonák azonnal hozzáláttak a partvidék megerősítéséhez, sáncokat ástak, fedezékeket építettek, minden szerb támadás eshetőségére. A fiemei olasz katonai parancsnokság ezzel jelét akarja adni annak, hogy véget vett a jugoszlávok terjeszkedésének.

140 vagon tengerire kiviteli engedélyt kapott a város

A cseh faüzlet fejleményei

Több ízben megemlékeztünk már arról a tervezett városi üzletről, amely rekompenzációs alapon 1250 vagon cseh tűzifát biztosítana Debrecennek 140 napon tengeri elenében. Az üzlet létrejöttének alapfeltétele az volt, hogy a város megkapja a kiviteli engedélyt a tengerire, mert a kaszai Agrarna cseh banknak megvan az engedélye a tűzifa kiszállítására.

Ma Zöld József tb. tanácsnok értesítést kapott a közlekedési minisztériumból, hogy a tárcaközi bizottság, mely a kiviteli engedélyek ügyében intézkedik, megadta a kért kiviteli engedélyt Debrecen városának 140 vagon tengerire. Az engedély részletes feltételei még nem ismeretesek, még a biztosítékot is le kell fizetni, a szavatossági iratokat kell kiállítani, de annyi már is bizonyos, hogy az engedély egy részét nem ir elő határozott célt, amelyre a kiszállítandó tengeri fordítandó, másrészt a tengeri beszerzésének a helyét sem írja körül és így módja van a városnak a tengeri más törvényhatóságok területén is beszerezni.

Ez a kiviteli engedély pénzügyekben több millió koronát jelent a mellett, hogy tisztán a városra bizza, milyen célra akarja felhasználni. A tengeri kivitelét meg fogja könnyíteni az az új rendelet, amely szabaddá teszi a tengeri forgalmát.

A kiviteli engedély megszerzése szükségessé tette, hogy az Agrarna ajánlatával most már végérvényesen foglalkozzék a város és amennyiben nem fogadja el, megállapítsa, hogy mi a teendő a kiviteli engedély értékesítése körül. Ebből a célból ma délelőtt 11 órakor bizalmas értekezlet volt a városháza kistanácstermében. A tanács tagjain kívül résztvett az értekezleten a főispán és az áruforgalmi iroda két képviselője is. Az értekezlet egy határozatot hozott, hogy a kiviteli engedélyt a város javára kell kihasználni és ezért anélkül, hogy az Agrarna ajánlatát végleg elejtenék, kedvezőbb ajánlatok után kell nézni.

Ez a határozat alighanem a fa-tengeri rekompenzációs üzlet sirbatemetését jelenti, mert ha a város ezuttal mindenáron fényes üzletet akar is kötni, az Agrarna egész bizonyosan csak üzletet akar kötni és így kérdésessé lett, vajjon vár-e a cseh bank addig, amíg a város kedvezőbb ajánlatok után kutat és nem vonja-e vissza időközben ajánlatát, amelyre most, hogy a tengeri forgalma szabad lesz, bizonyára nem egy vidéki város fog reflektálni. Elvégre 6000 koronás fa ma nem minden bokorban kapható.

Az olasz-jugoszláv adriai tárgyalások előestéjén — az adriai konferencia ma, hétfőn kezdődik. — Ez a megszállás nagyjelentőségű, annál is inkább, mert a délszlávok részéről máris megjött rá a felelet. Egy szerb gyalogos század partra szállt Veglia szigetének déli csucsán, noha a sziget olasz rendes csapatok tartják birtokban. Elmaradhatatlan a fegyveres összeütközés az olasz és a szerb csapatok között.

A faüzlet történetéhez tartozik még, hogy a fakormánybiztosság 1250 vagon fa behozatalára megadta az engedélyt Debrecennek és feloldotta a várost az alól a dízma alól, amelyet az új farenedet előír s amely a behozott fa bizonyos részének Budapesten való elhelyezését írja elő.

A Landau-ügy hullámai

Ruzics ügyvéd eltűnt

Budapest, nov. 8. A budapesti katonai ügyészségen a Landau-ügyben folytatott nyomozás Bartha György dr. tartalékos főhadnagy két heti szakadatlan munkája után most már befejezéshez közeledik.

Siposs Kamillo drt. ezideig nem adták át a kir. ügyészségnek, mert a katonai ügyészségnek a szembesítésekkel állandóan szükség volt Siposs jelenlétére. A nyomozás befejezése után hír szerint átviszik Sipost az ügyészség fogházába.

Tegnap szembesíteni akarták Siposs Kamillót és még több leartóztatásban levő egyént Ruzics Ferenc dr. ügyvéddel, aki a Landau-ügy zsarolási részében tudvalevően szintén nagy szerepet játszott. Detektívek mentek ki a Ruzics Ferenc lakására, hogy előállítsák, de eredménytelenül jártak, mert Ruzics több nappal ezelőtt elhagyta a fővárost és ezidő szerint ismeretlen helyen tartózkodik.

Gyujtogatják a malmokat

Néhány nap alatt öt malom égett le

Rejtelmes és messze elágazó bűnügyben nyomoz néhány nap óta a debreceni államrendőrség és a hajdumegyei csendőrség. A titokzatos ügy középpontjában egy félelmes szervezetszerű bűnszövetkezet sejt a nyomozás, amely néhány nap alatt gyors egymásutánban öt nagy hajdumegyei malmot pusztított el.

Több mint egy hét előtt kigyuladt és porig leégett a kisujszállási malom, amellyel több száz ezer koronára rugó érték pusztult el. A nyomozás során azonnal gyujtogatásra gondoltak, de nem volt elegendő adat, amely ezt a föltevést támogatta volna.

A kisujszállási malomégést néhány napon belül a karcagi, püspökkladányi és sárándi malmok pusztulása követte. Ekkor már nyilvánvaló volt, hogy a sorozatos tüzesetek nem lehettek a véletlen következményei. Betetőzte a gyászos sort pénteken éjszaka Goldstein Aladár nyírbelteki malmának leégése. Magánál ennél az egy malomnál másfél millió a kár, amely nem is térül meg, mert a malom nem volt bebiztosítva. A nyomozás eddig még nem ta-

lált megbízható támpontot a tettesek kitérére vonatkozóan. Remélhető azonban, hogy a bűnszövetkezet elvetemült tagjai, akik az ország legválságosabb korszakában nemzeti értékek elpusztítására szövetkeztek, hamarosan rendőrkézre kerülnek.

A téglagyári robbanás áldozatainak temetése

A téglagyári robbanás áldozatát, Klein Hermann közvitét ma temették el a katonai kórház halottaskamrájából katonai pompa mellett. Délután három óra tájban kezdett gyülekezni a szerencsétlenül járt katona rokonsága és a közönség a kórház ravatalozó házának udvarán. Megjelentek a gyászoló szülők, Klein Hermann ifju felesége és két bajtársa is, akik a robbanás alkalmával könnyebb sebet kaptak. A ravatal mellett félszázadnyi katonaság állott sorfalat.

Krausz Lipót rabbi félnégy óra után pár perccel kezdte meg a gyászszertartást. Mély hatást keltő gyászbeszédben bucsuztatta el a halottat, akinek miután a világháborút végigküzdötte, a fegyverek elnémultával kellett hirtelenül elhunynia. A beszéd után Vidder Zoltán főkántor gyászalt énekelt.

A rövid szertartás végeztével a holttestet gyászokocsira tették és a katonai zenekar gyászindulója mellett kísért a gyászoló család és egy félszázad katonaság az izraelita temetőbe. Itt Vidder főkántor gyászéneke után örök nyugalomra helyezték a tragikus módon elhunyt katonát. Sirjára százada nevében bajtársai helyeztek koszorút.

Fáber Oszkárt 12 évi börtönre ítélték

Budapest, nov. 8. A budapesti büntető törvényszéken Sargoth Gyula dr. kir. ítélőtáblai bíró tanácsa ma hirdette ki az ítéletet Fáber Oszkár tanár, a proletárdiktatura alatt a vallásügyek likvidátora és társa, Apáthy György tanár bűnpörében.

A törvényszék mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki lázadás, többrendbeli izgatás és többrendbeli magánlaksértés büntetében és ezért Fáber Oszkárt 12 évi börtönre, Apáthy Györgyöt 8 évi börtönre ítélt. A felségérettés büntetének vádjá alól mindkét vádlottat felmentette a bíróság.

HIREK.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.**

— Endrődi Sándor meghalt. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Endrődi Sándor, a nagy magyar költő, tegnap délelőtt fél 12 órakor budai lakásán meghalt. Halálát, amely 70 éves korában érte, régi betegsége, érelmeszedés okozta.

— A közközház átalakítása ügyében Kenézy Gynla egyetemi tanárral folytatandó tárgyalásokra a városi tanács annak idején Magoss György dr. tiszti főügyészt és Aczel Géza főmérnököt küldte ki. A tiszti főügyész felfüggesztése folytán e megbízatást visszaadta és a tanács ma helyébe Debreceni Barna dr. tb. főügyészt és Tóth Emil dr. tanácsnokot küldte ki a tárgyalásokra.

Uj lakások a menekülteknek. Rostás István városi főkapitány jelentést terjesztett a Cirkoporsógyár telepén és a Gözcukorkagvár telepén levő épületeknek lakás céljaira alkalmas voltáról. A városi tanács a jelentést azzal a megbízással adta ki a lakáshivatalnak, hogy amennyiben az épületeket lakások céljaira alkalmasnak találja, tegyen intézkedést rekvirálásuk iránt és oda elsősorban menekülteket telepítsenek ki.

A Déri-muzeum előmunkálatai. A kultuszminiszter Déri Frigyes gyűjteményének muzeummá való átszervezése érdekében folytatandó tárgyalások vezetésével Csakó Elemér miniszteri tanácsost bizta meg. Felhívta a várost is, hogy a maga képviselőjét is küldje ki a tárgyalásokra. A városi tanács képviseltesével Csűrös Ferenc dr. kulturtanácsnokot bizta meg és pedig azon az elvi alapon, amelyet az október 20-iki tanácsülés Déri Frigyes jelenlétében megállapított s amely a teljes gyűjteménynek egy debreceni muzeumban való elhelyezését mondta ki a muzeum létesítésének alapfeltételül.

Uj iparengedélyek. A városi tanács a következő új iparengedélyeket adta ki: Benedikt Jenő aranyműves és ékszerész 1000, Tóth András sertéshizlalás és kereskedés 2000, Brunner Gyula rőfös és rövidárukereskedés 2000, Gada Imre sertéskereskedés 1000, Sarkady Géza fűszerkereskedés 1000, Budapesti cipésmesterek anyagbeszerző és termelő szövetkezete debreczeni fiókja 2000, Kulsera Pál villanyszerelő 500, Kátana Imre kereskedelmi kertészet 1000, Szabó Zoltán irógép és kellekek üzlete 1000, Pogáder Jánosné fuvaros 500, Deutsch D. Dávid hirdetési, reklám és villanyautomata vállalat 1000 koronáért.

Propaganda-előadások. A Székely-Társaság holnap, kedden délután fél 6 órakor, a vármegyeház dísztermében tartja hetedik propaganda-előadását a következő műsossal: 1. Hazafias dalokat énekel a Ref. Tanítóképző Enekkara. 2. Tinódi Lantos Sebestyén: Egervár viadaláról szóló éneket eredeti szöveggel és dallammal előadják: a szövegi részt Rózsa Gyula, az éneket Nagy László, hegedűn kísérik: Oláh Kálmán, Demjén Antal, Tokaji István és Bakóczy László. 3. »Az oláh földreform Erdélyben« címmel előadást tart: dr. K. Nagy Zoltán a Székely Társaság jegyzője. Az előadáson Kiss Béla zenekara játszik.

Vegyettek menekült bélyegeket!!

A kollégiumnak nincs fája. A kollégium előterjesztéssel fordult a városi tanácshoz és előadta, hogy 611 öl tűzifára lenne a kollégium intézményeinek szüksége, fája azonban csak az internátus számára van, míg a református főgimnáziumban már kénytelenek voltak beszüntetni a tanítást. A városi tanács, mivel a kollégium fájárándóságát pénzzel megváltotta, nem tehetett mást a kollégium érdekében, mint hogy korlátlan tuskótermelésre adott engedélyt a kollégiumnak.

Szűcs-árak, boák, szörme-kabátok nagy választékban érkeztek igen olcsó árban a Rózsa-áruházba.

Dinamó gépeket, kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket eladok, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreczeni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

Frank Sándor céghez Piac-utca 42. sz. posztó szövet, selyem és kész női fehérnemű legfinomabb kivitelben nagy választékban érkezett.

Alakíttassa kalapjait Széll és Kósánál, Piac-u. 63., ahol a legújabb divat szerint gyorsan és pontosan elkészül.

Benkó Bank R-T. Budapest, Andrassy-ut 60. kéri a közönséget, hogy az osztálysorsjegyek árát (egész 68 fél 34, negyed 17 kor.) nyereseményjogainak fentartása miatt sűrűsösen küldjék be. Huzás már 17-én! Aki nek még nincs sorsjegye, siessen rendelni, mert csak úgy van reménye gyorsan meggazdagodni. Rendeléshez levelezőlap elegendő.

Az Uránlában egy takarított nő felvételt.

Könyvtárakat legmagasabb árban vásárol az **Alföldi Antiquarium,** Piac-u. 18., Tisza-palota.

Őszi és téli női felöltő újdonságok óriási választékban érkeztek, továbbá leányka kabátok, női ruhák, flanel pongyolák, blousok olcsó árakban kaphatók. Frank Sándor női felöltő áruháza. Piac-u. 42.

Téllkabátok, öltönytöveket, flanellek, kendők, sapkák, férfi és női fehérneműk legnagyobb választékban kaphatók **Werner divatházban.**

Gyönyörű selyem és horgolt nyakkendők Frank Edénél, Vármegyeháza mellett.

Üzleti könyvek minden nagyságban és kivitelben kaphatók. Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r-t. papirnagykereskedésében. Nyomatványok a legizlesebb kivitelben 24 óra alatt készülnek. Telefon 54.

Valódi velour- és filc-kalapok gyönyörű színekben és formákban érkeztek Frank Edéhez. Vármegyeháza mellett.

Női- és leánykabátok, szörmeárk nagy választékban, szolid olcsó árban **Friedmann Ignác** és fia női-divatruházában Piac-u. 61. sz., félemelet.

DOLLÁRT
és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be
GÓTSCH SÁNDOR
bankirodája DEBRECZEN,
Piac-u. 32. I. em. Főposta mellett.

A budapesti tőzsde

Javult a korona árfolyama mégis drágultak az idegen pénzek

Budapest, nov. 8. A múlt heti általános lanyhaság után az értéktőzsde ma szilárd irányattal kezdődött. A forgalom az egész vonalon igen nagyarányú volt és különösen a hajózási piac volt élénk és tüntetett fel nagy áremelkedéseket. Az összes ipari értékekben nagy volt a forgalom és az árfolyamok legnagyobb részét a múlt heti zárlat árfolyama fölé emelkedtek. Zárlat után a tőzsde irányzata tartósan szilárd. Árfolyamok:

Magyar-hitel 1820-790, Osztrák hitel 1060-65, Jelzálogbank 580-75, Leszámitoló 820-65, Hazai bank 760-78, Angol magyar 1060, Agrár-bank 910-30, Magyar-olasz 502-506, Alt. takarékt. 1140, Pesti hazai 23800-24000, Borsod-Misk. 3160-200, Concordia 2400-50, Gizella 2000-1920, Viktória 7950-8075, Salgó 8250-150, Ganz-Danub. 19500-150, Ganz-Vill. 4250, Rima 4250-300, Kőburg 3780-4000, Lipták 593-650, Brassói 5000-5150, Hazai fatermelő 6300-600, Általános fa 2250-300, Klotild 6300-5500, Nasic 17,400-18,050, Danica 8550-350, Papír 3750-820, Cukor 15,500, Lámpa 2780-890, Östermelő 1030-1000, Gummi 3750-850, Telefon 2650-75, Adria 16,500-30, Atlantica 7900-8100, Köz-uti 1590-610, Déli vasút 1825-70, Levante 7000-6700, Államvasút 5200-150, Trust 1950-920.

A valutapiac ma azzal a meglepetéssel szolgált, hogy míg a korona árfolyama Zürichben javult, addig a piacon nem árcsökkenés, hanem árdragulás mutatkozott az összes külföldi valutákban, ami halomra dönti az összes eddigi tapasztalatokat, melyek ennek az ellenkezőjét mutatták. Árfolyamok:

Napoleon 1565-1545, Font 1760-1775, Dollár 530-541, Francia frank 32,25-33, Márka 6,16-6,24, Lira 17,52-17,90, Romanov 3,54-3,49, Lei 8,07-8,18 és fél Sokol 5,48-5,57, Svájci frank 80-83, Kor. dinár 12,40-12,75, Frank-dinár 12,30-12,45, Léva 5,90, Bécs 100-99 és fél, Len-

gyel márka 138-136 és fél, Ezüst korona 24-.

A zürichi devizák

Zürich, nov. 8. (Megnyitás.) Berlin 786, Nowyork 653, Milano 2230, Prága 675, Budapest 135, Bécs 185, Osztrák bélyegzett 145, Bukarest 980, Varsó 175.

DOLLÁRT
SZOKOLT, LEIT
legdrágábban vásárol
RANKAI bankirodája
Debreczen, Kenyérpiac. (Bogánföld-tér 6)

SZÍNHÁZ.

Chopin-est. Fűrey Chopin előadására, mely esütörtökön este fél 8 órakor lesz a zenedében, kérik a közönséget, hogy pontosan megjelenni sziveskedjék, mert az előadás megkezdése után senkit sem bocsátanak be a terembe.

A színházi irodák jelentése:

Az utolsó szerdáról beszél az egész város színházi közönsége, amelyben megrendítő hatást váltanak ki **Payer Margitka** és **Darrigó Kornél**. A nagyhatású dramolettel még kedden és szerdán bemutatja a Vígyszínház. Ugyanezen este ékeken fellép hajmerezítő akrobata mutatványával **Stefanis** orosz artista is.

A debreceni vonósnégyes-társaság múlt szazorról elmaradt 6-ik bérieti hangversenye iránt, amely szerdán, e hó 10-én az Apollóban lesz megtartva, nagy érdeklődés mutatkozik. E hangverseny az idény kimagasló zenei eseménye lesz. Fűredi Sándor hegedűművész mint mindég, úgy most is extázisba fogja ragadni a közönséget csodás játékaival. Az est második szenzációja Fűredi Irén genialis hegedűművész, Fűredi József zenedei művésztanár leányának bemutatkozása lesz, aki Goldmark világhírű A-moll hegedű-versenyét fogja előadni. Alkalma lesz közönségünknek meggyőződni arról, hogy a fiatal művész méltó tagja az Európaszerte ismert Fűredi-zeneművészcsaládnak. Az est harmadik közreműködője dr. Halm Aladár né zongoraművész, kinek kiválóan finom művészi játékában már tavaly volt alkalma gyönyörködni közönségünknek. Jegyfelvétel az Apolló pénztárából.

Amerikai Pathé-film, a Tigris-arcu ember II., második részét mutatja be az Apolló.

No 29. amerikai detektív-történet óriási szenzációt kelt az Uránlában.

A budapesti katonai sportünnepélyeket filmen mutatja be közönségének minden előadás keretében az Apolló és Uránia.

Egyetlen szeretett fiunk, szemünk fénye
Braunstein Lajos
tart. hadnagy, az I. és II. o. ezüst, bronz világségi érem és a Károly csapatkereszt tulajdonosa itt hagyott bennünket fiatal kora 27-ik évében, elvitte magával minden boldogságunkat, mely benne összpontosult. Kedden délelőtt 10 órakor helyezzük örök nyugalomra az Arany János-utca 39. számú gyászházban.
Braunstein Ignác és neje és gyászoló rokonsága.

Műzsi
(2-3 éves vágású prima tölgy- és bükkhasáb) waggontételekben, azonnali szállításra megrendelhető
REINOLD MIKLÓS-nál, a szolnoki egyesült gőzfűrés és őrölmalom r-t. megbízottjánál, Debreczen, Kossuth-u. 61. sz. a

Osztálysorsjegy szorencseszámokat ajánl a november 17. és 19-iki huzáshoz az **Értékesítő és Kereskedelmi R-T.** Budapest, Dorottya-u. 6. (Leszámitoló bank)
Egész 68— Fél 34— 1/4 17—
1939 16845 43071
7770 50314 57177

Gyertya Kocsikenőcs Terpentin Lenolajkence Horganyfehér Litophon és minden egyéb festék-, fűszer- és gyarmatáru beszerzői

Adorján Jenő és Tsa
fűszer- és gyarmatáru nagykereskedő cégél,
Piac-u. 83. sz. az udvarban.

KÁTRÁNPAPÍR
VALÓDI
BŐRLEMEZ MŰPALA KÁTRÁNY
mész, cement, gipsz, nádfonat, budaiföld és folyam homok
legolesóbban kapható
Bethlen-utca 23., Petőfi-tér 6. szám. raktárakban.

Arany, ezüst ékszerek alakítását és javítását legolesóbban és leggyorsabban készíti

WEISZ ékszerész, Püspöki palota.

1 kgr. libaaprólek 40 kor.
HEISZNÁL
Széchenyi-u. 27. Simonffy-u. 28.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULO I.
Telefon: 13-65.

Mész
darabos, fával égetett és fedélcserép kisebb-nagyobb mennyiségben legolesóbban beszerezhető
WEISZ
Boskai tér 2. D. M. K. E. vel szombon.

ÉDES NEMES PÁPÍRRA, 128⁰ zsirszóda, Japán rizs, bors, KOCSIKENŐCS és mindenféle fűszer- és gyarmatáruk legjutányosabb árakban beszerezhetőek
Friedmann és Asztalos
fűszernagykereskedőnél
Széchenyi-utca 6. szám.

Női és férfi kalapok
ujjalakítása 3 nap alatt
Piac-utca 9. sz.

Városi és állami tisztviselők
előnyárban részesülnek.

Gyermek alsótrikók

meleg flanel ruhácskák már 190 koronától kezdve; prima harisnyák, szövétruhák, svettterek, télikabátok gyönyörű bébé-holmik, tetra és gummi pelenkák stb. legolcsóbban

Dr. HEGEDŰSNÉ
Gyermek-divatházában
Simonffy-utca 2.

Mindentéle
lakatos szakmába vágó munkát
elvégeztet.
Uj tűzhelyek és kályhák
állandóan raktáron.
FEKETE LAJOS
lakatosmester
PIAC-UTCZA 66. SZÁM

Vértessy Testvérek

Hatvan-utca 53. szám.

Autó, szántógép, nyersolajmotor, lokomotívok szakszerű átalakítása. Szerszámgyártás és malomjavításokat, autogépheglesztéseket eszközöl.

ÖNNER IS VAN EGY FOLTJA

Próbálja meg **EXOL** mosós és folteltávolítót az...
Az eredmény biztos! Minden háztartásban nélkülözhetetlen!
Kapható a következő helyeken: Sasgyógyszertár, Nap-gyógyszertár, Kos-suth-gyógyszertár, Hegyvidéki-gyógyszertár, Arany Egyszervu-gyógyszertár, Mihályovics János-gyógyszertár, Corso-drogéria, Forgalmi állatszerző, Dr. Rex Ferenc gyógyszer nagykereskedő, Jóna és Jóna-drogéria.
Készíti a Hunnia-gyógyszertár Budapest, Erzsébet-körút 56.

Brilliansért Aranyért Ezüstért
bámulatos árat fizetünk
Braun A. és Tsa
ékszerkészítők
Piac-u. 28. Passage.

Kézimunka előrajzolást
olcsón, gyorsan és pontosan készít :
Előnyomda kézimunka-üvelet
Szent Anna-u. 2. sz.
Hímzést elvállalunk.

Aranyat, ezüstöt, brilliansat a legmagasabb árban veszek
POLLÁK
ékszerész Piac-utca 79.

Csokoládé Dessertek Teasütemény Likőrök és esemegeárak legolcsóbb árban kaphatók
Halak TEA RUM Főlvágottak
DARVAS csemegeüzlet
Főposta mellett.

HAT HÓNAP ÓTA
nékülözik az urak a fényes és kemény gallért.

A „Központi”
vegyszerintézet és kelmefestő intézet (Varga-utca 1.) ismét üzembe helyezte fehérenemű osztályát s így 8 nap alatt mos és vasalgalért, kézelőt, valamint férfi és női fehéreneműt nagy cinnal és figyelemmel. Szolid árak! Kifogástalan munka! Állandó szőrmefestészet.

Linoleum-Áruház

Szőnyeg, linoleum és ágykészséget nagy választékban. Gummikabátok gyári árban.
HAAS LIPÓT Linoleumárúháza
Ferenc József-út 20. Hegyháza mellett.

Törley- és Palugyay-féle pezsgők, Legkiválóbb esemegeborok és italok, Ostsee, göngyölt esemege-halak, Oroszhalak, heringek, valódi hollandi kővér pácolt halak legjobb minőségben beszerezhetők nagyban is

Ullmann Salamon
Kereskedelmi Részvénytársaság
Fűszer- és esemege osztályán
Piac-utca 69.
Vármegyházával szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 15,—, minden további szó K 1-50. Vestag betűkhől szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL.
Aranyat.
ezüstöt, brilliansokat legmagasabb árban veszek Schiffmann ékszerész, Piac-utca 67.

Ólomot.
ólomszöveket, ólomedényeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. — Cim a kiadóhivatalban.

Elsőrendű tűzifát
nagyobb mennyiségben veszünk. Árajánlatot kérjük lapunk kiadóhivatalába beadni.

ELADÁS.
Kittinó minőségű
gyermekharisnyák olcsón kaphatók **Dr. Hegedűsné Gyermekdivatházában** Simonffy-utca 2. szám.

Eladó
uj és használt butorok a legjobb kivitelűtől a legolcsóbbig. József királyi herceg-utca 20.

Eladó
fűszer nyitott és fiókos komplett berendezés, 2 drb kávéőrölő, egy 99-es National-cassa, üres ládák és egy szép fehér gyermek kocsí Brunner Gyula, Piac-utca 27.

Nagy Meidinger
kályha nagyobb helyiség fűtéséhez alkalmas eladó Rózsa-áruház, Alföldi-palota.

Eladó
egy nagy állótkör. Ertekezhetni a Burgondia-utca 12., cipészüzletben.

Mindentéle
uj és használt butorok legolcsóbban beszerezhetők Piac-utca 37. (Kis-templombazár.)

Eladó
35-ös számú kevéssé használt sevro leány cipő, valódi gummi sárcipő 35. és 38-as számú. Cim a kiadóban.

Sárcipő
alig használt, 44-es lábra eladó. Cim a kiadóban.

Tiszta
egész ives makulatura papír (ujság) kapható lapunk nyomdájában.

KERESLET.
Izraelita vallásu
gyermek elemi vagy középiskolai tanulók oktatását elvállalja ellentéges megszállás alatti területéről menekült diák Héber olvasás tanítására is vállalkozik. Címe a kiadóhivatalban megtehető.

Házgondnok
vagy házfelügyelő állást vállalna magántisztviselő. Megkeresést a kiadóba kér «M megbízható» jellegre

Menekült
urleányoknak teljes ellátást adok kis leányom gondozásáért. Simonyi-ut 17.

VEGYES.
Plisse-Gouvre
harangszoknyákban is készit Farkas Bella, Arany János-utca 20.

Ingyen vihet akárki
salakot (slaggot) Piac-u. 34. számú háztól.

Jó
házi koszt kapható. Cim a kiadóba.

Plisse-Gouvre
munkák gyorsan, szépen olcsón készitnek Péterfia-utca 25.

A város központján
elegáns butorozott utcai szoba egy-két ur részére kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Gyermekeket
az iskolaidény kezdetével (ritualis kosztolásra) vállalok teljes ellátásra. Legjobb gondozást biztosítok. Herczegné, Miklósetca 37.

Paprika Valódi szegedi édes nemes esemege la. Rózsa
Kávé Rio és Santos
Rizs japán és rangon
Lugkő 128 és 100 fokos
Szappan vegytiszta
Italok Zwack rum és likőrök nagy le rakata, Törley-pezsgő, Tokaji és Badaesonyi borok
Gyufa nagy tételekben
legelőnyösebben beszerezhető
GYÉMÁNT GÉZA ÉS TÁRSA
Fűszer nagykereskedésében.
Piac-utca 55. Telefon 1307.

Cigarettafüvelkek és papírok
bármely minőségben és mennyiségben kaphatók
FRANK REZSŐ Budapest, VI., Bajós-u. 20.
Kérjen mintázott árajánlatot!

Tisztán kezelt
Ó és uj borokat
legolcsóbb napiárban árusítok
WALDMAN ALBERT
borkereskedő, Széchenyi-utca 87.
Pince Alföldi Takarékpénztár raktárának telepén, Pesti-utca 2.

Vadbőröket
veszek legmagasabb árban, u. m. róka, nyul, görény, vidra stb.
ADLER szűcsmester,
Széchenyi-utca 40. szám.

Szegedi édes nemes paprika
különlegességek nagy raktára
Lindenfeld J. Jenő
fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében :
Degenfeld-tér 7. szám.

Irodalmi újdonságok.
Pekár Gyula,
A bresztói cisztercién
ára ——— K 44—
Hayking Elisabeth,
Szerelmem, diplomácia és faházak Regény K 76—
Henry Ardel,
Zsuzsika alma. Regény
ára ——— K 60—
Kiss József,
Este ledek, alkonyodik
költeményei 1918—1920.
ára ——— K 48—
és a 15%-os felár.
Kaphatók:
Hegedűs és Sándor r.-t.
könyvesboltjában.

Felölős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT
Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Rózsa Áruház Női és leány felöltők, kalapok
Debreczen. Alföldi palota.
Nymatott Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában, Piac-utca 49.